

Fritidsprosjektet

Adam Berge, Marie Therese Birkedal, Jeanette Fjermestad, Preben Rene (Hermine) Hansen, Hilde Haaland, Kenneth Landa, Anders Midtsundstad, Peter Paluga, Bengt Ove Rege og Johannes Tveitnes

Denne artikkelen er skrevet av kursdeltakere og kursholdere på et forskerkurs for personer med utviklingshemming ved VID vitenskapelige høyskole i Sandnes. Vi som deltok som kursdeltakere ble opptatt av hva vi har mulighet til å være med på innenfor forskning. Vi begynte å snakke om fritid. Alle har fritid. Vi ønsket derfor å forske på hva personer med utviklingshemming kan delta på av fritidsaktiviteter sammen med andre. I denne artikkelen presenterer vi trinnene i forskningsprosessen og hva vi fant frem til og hvordan vi jobbet sammen.

I vårt forskningsprosjekt arbeidet vi etter 7. trinn. Trinnene ligner på en trapp, og minner oss på å gjøre ting i riktig rekkefølge:

Trinn 1 - Hva skal undersøkes

Vi fant frem til flere spørsmål som vi ønsket å finne svar på. Vi valgte å undersøke hvilke muligheter personer med utviklingshemming har til å velge fritidsaktiviteter.

- Kan personer med en utviklingshemming velge hvilke aktiviteter de ønsker å delta i?
- Kan de velge aktiviteter som er åpne for alle?
- Gis det bare tilrettelegging i aktiviteter som er for personer med funksjonsnedsettelse?

Trinn 2 – Finne ut hva andre har skrevet før

Vi delte oss i to grupper. Vi søkte på internett. På kurset hadde det blitt gitt undervisning i FN-konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter (CRPD). Vi ønsket å se nærmere på hvilke rettigheter personer som trenger støtte har til å delta i fritidsaktiviteter. Det finnes mange fritidsaktiviteter. Vi valgte å se nærmere på tilbud innenfor idrett i Rogaland hvor vi bor. Vi fant frem til at det er mange tilbud for oss innenfor paraidrett. Ordet brukes for å beskrive idrett for mennesker med en funksjonsnedsettelse. Vi måtte derfor lese om dette. Samtidig begynte vi å lure på om vi egentlig har en lik rett til å være med i aktiviteter i et idrettslag.

Birgit Skarstein er en god norsk roer. Hun trener sammen med vanlige idrettsutøvere, men konkurrerer i konkurranser for funksjonshemmede. Hvorfor kan ikke alle gis en slik mulighet? Trenger det for eksempel å være problem å kaste en kule for personer med utviklingshemming? Klarer de å bruke en kule kan de vel delta i en slik aktivitet.

Foto: Nick Berlin, Flickr

Det er viktig å gi alle like muligheter til å delta. Det bør være en selvfølge.

Vi leste om andre forskningsprosjekter. Vi snakket om våre egne erfaringer rundt fritid. Vi fant ut at det finnes metoder som både kommuner og frivillige organisasjoner kan bruke for å tilrettelegge når en person trenger det. I Lov om Helse og omsorgstjenester kunne vi også lese at alle landets kommuner skal tilby de som trenger det støtte til en meningsfull fritid.

Vi ble opptatt av hvorfor fritid er viktig. Vi leste om temaet på internett og etterpå snakket vi om våre egne erfaringer. I ord og uttrykk på bildet nedenfor finner du noe av det vi etterpå skrev ned om fritid og forskning.

Kjekt å ha noe å gjøre.

Ikke bare sitte foran tv.

Klokken går mye fortere.

Vi gjorde dette fordi det er lettere å lære gjennom å gjøre.

Bedre å forstå forskningsprosessen om vi går gjennom den selv.

Det er sosialt.

Det gir livsglede.

Du blir kjent med andre og får nye venner.

Får et bedre liv.

Dele felles interesser med andre.

Gleden av å klare noe.

Viser samfunnet at vi også kan.

Noen av oss har opplevd at når andre vet at vi har en utviklingshemming så tenker de at det blir en ekstra jobb om vi skal være med. De tenker nok da at det har de kanskje ikke tid til, mens andre kanskje ikke tørr å la oss prøve. Vi snakket masse om det.

Vi fant også ut at forskning viser at det kan være utfordrende å få delta i fritidsaktiviteter for personer med behov for hjelp. Flere nevner at det trengs bedre valgmuligheter og bedre tilbud til transport.

Trinn 3 - Planlegging

Vi satte av god tid til å planlegge prosjektet. Vi diskuterte sammen for å vite hva vi ønsket svar på og fant frem til hvordan vi kunne jobbe med dette.

Trinn 4 - Datainnsamling (å samle informasjon)

Vi hadde mye vi ville undersøke. Vi måtte gjøre noen valg. Vi bestemte oss for å intervju en som jobber i idretten. Vi bestemte oss også for å sende ut et spørreskjema til deltakerne i et brukerråd for personer med utviklingshemming i en kommune.

Intervju

- Vi ville øve oss på å bruke intervju
- Vi ønsket svar på spørsmål om hvordan idretten organiserer sine tilbud
- Vi tok kontakt med en ansatt i Norges Idrettsforbund
- Personen takket ja til intervju og vi avtalte et tidspunkt som passet for alle

Spørreskjema

- Vi ville øve på å bruke spørreskjema
- Vi ønsket svar på flere spørsmål hvor en kunne svare enten ja, nei eller vet ikke om fritid
- En av forskerne kontaktet en kommune og hørte med en i brukerrådet om det var interessant for dem å svare på noen spørsmål om fritid. Det ville de gjerne. Forskeren sendte spørreskjemaet som flere av medlemmene i brukerrådet svarte på digitalt

Taushetsplikten gjør at vi ikke kan fortelle hvem vi snakket med og hvem vi sendte spørreskjema til.

Foto: Denkrahm, Flickr

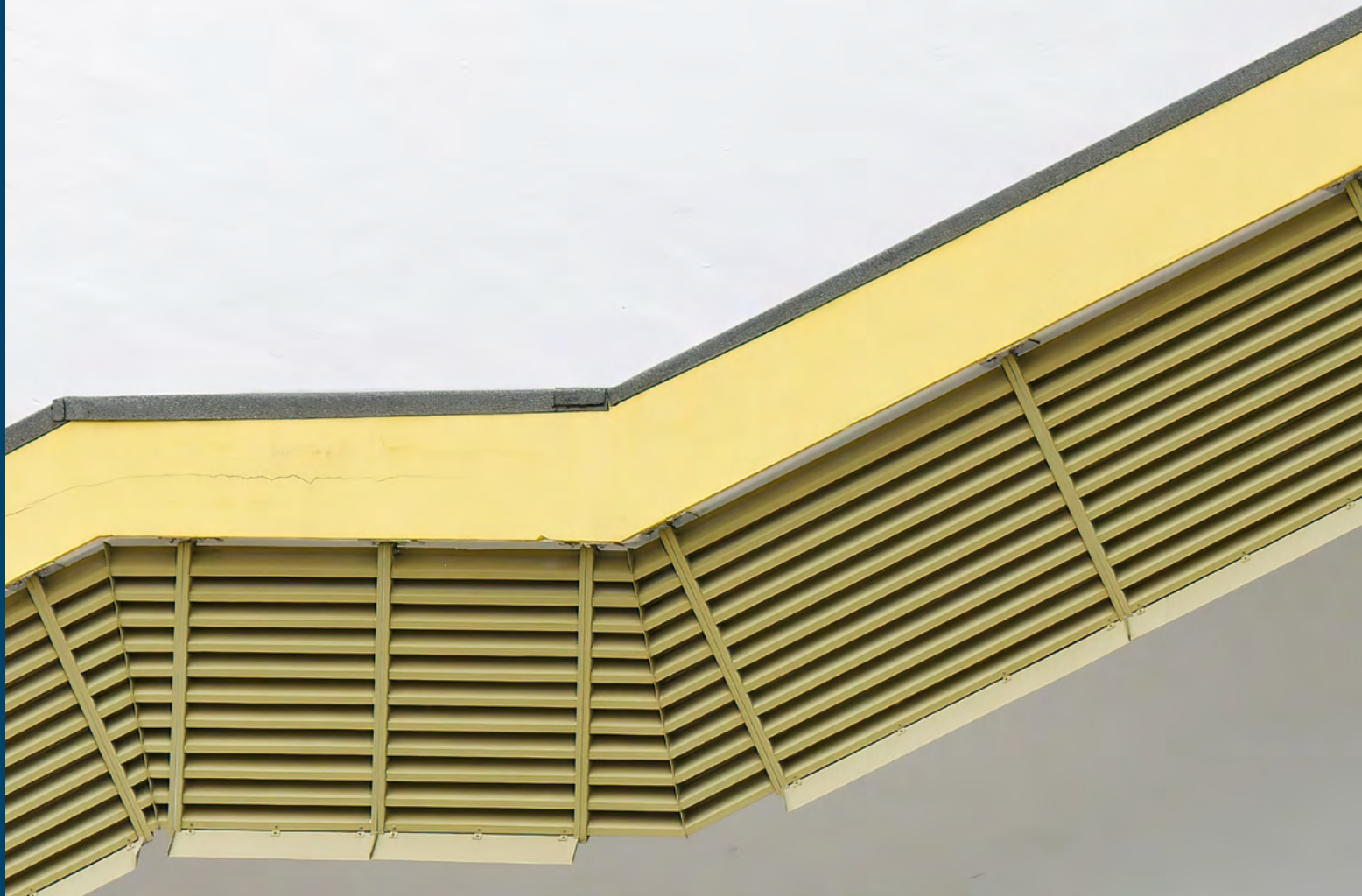

Foto: GeorgeTan#1, Flickr

Trinn 5 - Analyse (å sortere informasjon)

Det tar tid å analysere et intervju og et spørreskjema. Forskerne hadde skrevet ned det personen fortalte i intervjuet. De samlet også alle svarene som medlemmer i brukerrådet hadde besvart.

Vi delte oss inn i grupper. Den ene gruppen analyserte svarene fra intervjuet. Vi hadde bare tid til å analysere første

del av intervjuet. Vi leste høyt og merket med gul tusj det vi synes var viktig. Den andre gruppen leste igjennom svarene fra spørreskjema. De forsøkte å finne ut hva de hadde svart. Etterpå presenterte vi for hverandre hva vi hadde funnet ut og satte det sammen. Dette fant vi ut:

Fra intervjuet

- Norges idrettsforbund blir kontaktet av mange når det er behov for tilrettelegging.
- Det er fagpersoner, foreldre og personene selv som tar kontakt.
- Idrettskretsene kan gi informasjon om hva som finnes av tilbud.
- Idrettskretsene kan kalle inn til et møte hvor en fra klubben møter den som trenger tilrettelegging og de som tar kontakt på vegne av dem.
- Idretten har også egne sider på sin hjemmeside med informasjon om klubbens tilbud.
- De fortalte at vi kunne finne informasjon under paraidrett. Vi hadde store problemer med å finne frem til denne informasjonen på deres nettside.

Fra spørreskjemaene

- Alle forteller at de har fritid.
- Alle er fornøyde med kommunens fritidstilbud.
- Det er flere som deltar i tilrettelagte tilbud enn i ordinære tilbud.
- Bare en person kjenner til at det er et dramatilbud i kommunen.
- Seks vet om tilbud om musikk og syv vet om tilbud om å spille fotball.
- Mange av de som svarte på spørreskjemaet krysset av på at kommunen bare av og til tar hensyn til brukerrådets synspunkter.

Trinn 6 - Diskusjon (å ta et kritisk blikk)

Alle fritidsaktiviteter er ikke tilrettelagt. Vi snakket derfor om hva som kan gjøres for å bedre tilbudet. Det er viktig å snakke med den personen det gjelder. Da er det størst sjanse for at det ikke tilrettelegges for lite eller for mye. I dag lages det ofte egne grupper for personer med funksjonsnedsettelse. Mange ønsker å delta i slike grupper. Men faren er når ansatte i kommuner og frivillige organisasjoner tenker at dette kan være tilbud for alle med behov for tilrettelegging. Det kan oppfattes som diskriminering.

Informasjon på internett er viktig. Hjemmesiden til Norges idrettsforbund er et eksempel på en internettside hvor det er vanskelig å finne frem til tilbud.

Vi må kunne forvente å bli behandlet likt som alle andre. Det handler om inkludering og menneskeverd. Det handler om menneskerettigheter (CRPD).

Trinn 7 – Formidling

På siste kursdag presenterte vi forskningsprosjektet vårt. Vi hadde invitert forbundsleder Tom Tvedt i NFU og flere forskere. De fikk høre hva vi hadde lært gjennom forskningsprosjektet. Artikkelen du leser bygger på denne presentasjonen. Teksten har blitt til gjennom at vi har arbeidet med dette på kurssamlinger hvor vi har sittet sammen på høyskolen.

Vi vil at kommuner og frivillige organisasjoner tar oss med i planleggingen. Slik kan fritidstilbud bli bedre i fremtiden.

Trond Roger Skogås-Rosendal, som delta på kurset på Namsos, forteller om hva kurset har betydd for han.

Stiftelsen Radarveien

Dagsenter - Bolig - Avlastning

Et godt sted å være

www.radarveien.no

Radarveien 100, 1152 Oslo - Tlf. 23 38 34 00